

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 15. februar 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1545
Dok.: RAJ41783

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 420 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. december 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 420 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Er ministeren enig i udtalelser fra flere psykiatere fra retspsykiatrien, i artiklen: Retspsykiatrien skal kunne videresende raske kriminelle, fra Altinget fra den 2. december 2010?”

Svar:

I en artikel offentliggjort på hjemmesiden Altinget.dk den 2. december 2010 er to overlæger citeret for at sige, at nogle kriminelle bliver erklæret for psykisk syge og idømt behandlings- eller forvaringsdom, uden at de er psykisk syge, og at kriminelle i nogle tilfælde forsøger at opnå en behandlingsdom ved at optræde som sindssyge.

Ifølge artiklen mener den ene overlæge, at loven bør ændres, således at personer, der viser sig fejlagtigt at være vurderet til at være sindssyge, får konverteret deres behandlingsdom til en almindelig fængselsstraf.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Retslægerådet, hvortil der henvises:

”Det fremgår af straffelovens § 16, stk. 1, at personer, der på gerningstidspunktet var utilregnelige på grund af sindssygdom eller tilstande, der må ligestilles hermed, ikke straffes. Som hovedregel vil de pågældende i stedet blive idømt en psykiatrisk særforanstaltning, jf. straffelovens § 68.

Som det fremgår, er betingelserne for straffrihed, at retten finder en sigtet utilregnelig på grund af sindssygdom eller en hermed ligestillet tilstand på gerningstidspunktet. Det følger heraf, at der kan være personer, der var sindssyge på gerningstidspunktet, men efterfølgende ikke er sindssyge. Det kan f.eks. dreje sig om personer, der lider af en stemnings-sindssygdom (bipolar affektiv sindslidelse, tidligere benævnt manio-depressiv psykose), og som var enten (sindssygeligt) opstemte (maniske) eller (sindssygeligt) depressive på gerningstidspunktet, men som på grund af psykiatrisk behandling fremtræder uden psykotiske symptomer på det tidspunkt, hvor en foranstaltningsdom skal fuldbyrdes. Der findes også andre former for forbigående sindssygdom, herunder psyko-ser betinget af et misbrug af euforiserende stoffer. Disse personer kan ligeledes fremstå uden sindssygdomssymptomer på det tidspunkt, straffen skal fuldbyrdes.

Det er Retslægerådets erfaring, at det undertiden opfattes som en fejl, at retspsykiatriske patienter med disse forbigående sindssygdomme er idømt en psykiatrisk særforanstaltning,

men denne opfattelse er som anført ikke korrekt. Rådet skal tilføje, at de beskrevne personer som absolut hovedregel fortsat har brug for psykiatrisk behandling.

En anden gruppe retspsykiatriske patienter, der undertiden fejlagtigt opfattes som ”raske”, er f.eks. retspsykiatriske patienter, der lider af skizofreni, og som får det væsentligt bedre under psykiatrisk behandling. De pågældende kan så eventuelt udvise en karakterafvigende adfærd, hvorefter den psykiatriske diagnose fejlagtigt ændres fra skizofreni til en personlighedsforstyrrelse. De pågældende er umiddelbart fortsat psykisk syge om end ikke åbenlyst psykotiske under den givne behandling, som disse retspsykiatriske patienter utvivlsomt fortsat har behov for.

Retslægerådet er bekendt med enkelte tilfælde, hvor en sigtet efter egne oplysninger har simuleret sindssyg ved en mentalundersøgelse for herved at blive idømt en psykiatrisk særforanstaltning. I nogle tilfælde har de pågældende faktisk været sindssyge, men har ikke ønsket at blive diagnosticeret som psykisk syge, og i de tilfælde hvor der kunne være tale om egentlig simulation, er det Retslægerådets opfattelse, at de mentalobserverende psykiatere er opmærksomme på denne mulighed, hvilket rådet også er.

Retslægerådet er således ikke enig i de udtalelser, overlæge Niels Ljungberg og overlæge Henrik Day Poulsen har fremsat, idet det er rådets opfattelse, at overlægernes synspunkter bygger på et forkert grundlag. Det skal tilføjes, at rådet i forvejen var bekendt med de fremførte synspunkter. Overlæge Niels Ljungberg fremsatte således i et indlæg i Ugeskrift for Læger sin opfattelse, som Retslægerådet efter anmodning fra Ugeskriftets redaktion kommenterede og tog afstand fra. Efterfølgende har rådets synspunkter fået opbakning fra en række danske retspsykiatere.”